

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Diversiteit als gevolg van een mensbeeld

door **Ate Johan Travaille** De auteur studeert rechten aan de Rijksuniversiteit Groningen en verzorgt de interviewrubriek 'De politiek van...' met oud-bewindspersonen in het digitale blad *Interruptie* van het CDJA.

Het CDA mag wel wat vooruitstrevender zijn als het gaat om emancipatiebeleid, vindt Marlies Welschen, voorzitter van het CDAV. 'De partij zou zich bijvoorbeeld kunnen inzetten voor roldoorbrekende beeldvorming in onderwijsmethoden', stelt ze. Tegelijk mag het emancipatiebeleid niet ten koste gaan van de fundamentele vrijheden van anderen, waarschuwt ze.

Het CDAV zet zich in voor het verbeteren van de positie van vrouwen in Nederland en wereldwijd door actief een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van het politieke beleid en door de participatie van vrouwen in de politiek en daarbuiten te bevorderen. Hoe doet het dat?

'Op drie manieren. Ten eerste nemen we deel aan het politieke debat. Daarvoor zoeken we contact met Kamerleden, bewindslieden en andere politici binnen Nederland en de EU. We monitoren of er zaken zijn die vrouwen aangaan en of we ons daarmee moeten bemoeien. Altijd vanuit een christendemocratisch perspectief. Zo hebben we ons vorig jaar ingespannen voor de motie die het CDA samen met D66 heeft ingediend over het (vrouwen)quotum. De Tweede Kamer heeft de motie aangenomen. We hebben ook overleg met vrouwenverenigingen van andere

politieke partijen. Met die vrouwen gaan we op bezoek bij ministers en staatssecretarissen en spreken we – partijoverstijgend – over zaken die vrouwen aangaan, bijvoorbeeld gelijke beloning of de verdeling van arbeid en zorg. We leveren ook input voor het verkiezingsprogramma. Daar heeft de programmatie best veel punten van overgenomen.'

'De tweede manier, naast de politieke inhoud, is dat we vrouwen in de politiek enthousiasmeren en begeleiden – zowel vrouwen die de stap overwegen als vrouwen die al actief zijn. Veel (lokale) politici haken af vanwege de drukte of de harde wereld. Door te coachen en te mentoren willen we de vrouwen behouden. Politiek is immers te belangrijk om alleen aan mannen over te laten. Als voorzitter van het CDAV zit ik dan ook in de CDA Verenigingsraad.'

'Tot slot is het CDAV een vereniging,

Liesbeth Huyzer

netwerk- en ontmoetingsplek waar vrouwen elkaar kunnen opzoeken en met elkaar kunnen spreken over zaken die hun aangaan. Ook mannen zijn welkom om mee te denken en mee te praten. Ik geloof in het samen. Je hebt zowel mannen als vrouwen nodig om draagvlak te creëren, en om de toegevoegde waarde van vrouwen te laten zien. Binnen het CDAV zijn helaas niet veel mannen actief, maar daaromheen is er zeker een groot aantal mannen die de gelijke vertegenwoordiging van man en vrouw ontzettend belangrijk vinden én zich daarvoor

inzetten. Het is leuker en beter, blijkt uit onderzoek, om met een divers gezelschap beleid te maken. De wereld is immers divers. We hebben dan ook een goede samenwerking met de netwerken Diversiteit en Pride.’

Harde wereld

In hoeverre is de politiek een te harde wereld voor vrouwen?

‘De politiek is niet per se een te harde wereld voor vrouwen. Het is sowieso een harde

Diversiteit en gemeenschap

wereld. Daar moet je tegen kunnen. Je moet het spel kunnen spelen en tegelijk je doel niet uit het oog verliezen. Richt je op inhoud en doelen. Overigens blijkt uit onderzoek onder gemeenteraden dat het hebben van meer vrouwelijke raadsleden (dus meer diversiteit) ook iets doet met de cultuur binnen zo'n raad in positieve zin. Dus nog een belangrijke reden waarom we ons hard gaan inzetten voor meer vrouwen op de lijsten voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2022.'

Hoe belangrijk is het dat per se een vrouw voor vrouwen opkomt?

'We leven in een parlementaire democratie met volksvertegenwoordigers. De bevolking moet zich kunnen herkennen in die vertegenwoordigers. De helft van de samenleving is vrouw. Dan is het ook belangrijk dat de vertegenwoordiging een afspiegeling is van die samenleving.'

'Net zo belangrijk is expertise op inhoud. Feit is dat mannen anders naar zaken kunnen kijken dan vrouwen. Het is die andere blik, de verschillende invalshoek waarmee je naar een kwestie kijkt, die diversiteit essentieel maakt. Als je over de Marokkaanse gemeenschap in Nederland iets wilt vinden, is het van belang om iemand uit die gemeenschap in je groep te hebben, om dat perspectief te krijgen.'

Wat is volgens u het doel van emancipatiebeleid?

'Het streven naar een volwaardige plaats in de samenleving voor iedereen. Het laten verdwijnen van een achtergestelde positie via gelijkgerechtigdheid, zelfstandigheid en gelijkstelling voor en door de wet.'

'Maar ook binnen sociale normen is bijvoorbeeld de onbewuste rolverdeling man/vrouw hardnekkig binnen de Nederlandse samenleving. Ook binnen het CDA. Heersende sociale normen schrijven nog

steeds voor dat vrouwen prioriteit geven aan hun gezin. Als vrouwen meer gaan werken, krijgen ze vaker last van schuldgevoelens dan mannen die fulltime werken. Ook moeten ze zich voor die keus vaker verdedigen. Die sociale normen stroken niet meer met de realiteit qua sociale vangnetten. Heel anders dan vroeger dient de man of vrouw na scheiding of verlies van een partner veel sneller economisch zelfstandig te zijn. En vooral vrouwen zijn dat vaak niet.'

'Het CDA is een gezinspartij waar de eerdergenoemde sociale normen zeker niet onbekend zijn. Het CDA zou zich meer kunnen profileren op het gebied van emancipatie. Bijvoorbeeld door in te zetten op een betere verdeling van arbeid en zorg. Zowel vrouwen als mannen moeten hun talenten benutten, zowel thuis als op het werk. Dat gaat verder dan alleen emancipatie in economische zin.'

De overheid moet niet opleggen hoe partners hun leven inrichten

Hoe kan emancipatiebeleid het best vorm krijgen?

'Door een tweesporenbeleid. Ten eerste vanuit de samenleving zelf. Een slimme meid is op haar toekomst voorbereid. En

een slimme jongen ook, want ook voor hem is het nu anders dan dertig jaar geleden. En ten tweede collectief, door voorlichting, beleid en regelgeving vanuit de overheid te bewerkstelligen. In onze inbreng voor het verkiezingsprogramma staat dat er bij elk beleids- en wetsvoorstel een hoofdstuk moet komen over de effecten ervan op de gelijkheid tussen mannen en vrouwen.'

Lef

Wat verwacht u van het CDA op het terrein van emancipatiebeleid?

'Daar mag het CDA wel wat vooruitstrevender zijn. Het CDA is van oudsher een traditionele, christelijke partij. In vele hoofden is ook nog een goede emancipatieslag te maken. Andere partijen zijn vaak al veel verder op dat terrein.'

‘De verdeling tussen werk en zorg is een eigen verantwoordelijkheid van partners. De overheid moet niet opleggen hoe partners hun leven inrichten en invulling geven aan de verhouding tussen zorg en werk. Er ligt wel een rol voor de overheid om partners preventief te stimuleren om zich samen te realiseren wat de gevolgen zijn van hun keuzes bij een scheiding of overlijden.’

‘Het CDA zou zich kunnen inzetten voor roldoorbrekende beeldvorming in onderwijsmethoden. Opvattingen over “dat wat hoort” kunnen veranderen. Zodat jongens vaker kiezen voor de zorg of het onderwijs, en meisjes voor techniek en ondernemerschap.’

‘Dat het CDA eind 2019 mede-indiener was van de motie voor het vrouwenquotum, toonde het lef van de partij. Dat was een verrassende, verfrissende zet. Zo’n quotum is natuurlijk een weinig charmant breekijzer, maar met het oog op een goede balans kan het tijdelijk wel worden ingezet – overigens ook met het oog op mannen, als dat ergens nodig is. Het is zeker niet het enige middel dat we moeten inzetten om meer diversiteit te bewerkstelligen, maar wel een heel belangrijk. Dat concludeert de SER ook.’

In hoeverre is het hameren op diversiteit en inclusie en eigen identiteitskenmerken contraproductief?

‘Identiteitspolitiek wordt veelal omgeven door scherp debat en controverse, waarbij ik betwijfel of men nog naar elkaar luistert. Ik geloof dat wij diversiteit en inclusie ook op andere manieren kunnen bereiken.’

‘Het CDA heeft heel mooie uitgangspunten. Die zijn solide, en vormen de basis van waaruit wij als brede volkspartij politiek bedrijven. Bij D66 is dat fundament minder sterk. Daar zoekt men het fundament in een identiteitspolitiek. Het is bij het CDA geen identiteitspolitiek; het is bij ons een gevolg van hoe ons mensbeeld is. Daarin is plaats voor iedereen. Je bent mens in relatie tot je omgeving. Daarin kun je meerdere

petten ophebben. Bij het christendemocratisch mensbeeld passen ook de netwerken Diversiteit en Pride. En het CDAV, want de helft van de samenleving is vrouw! We moeten juist met de mannen contact houden, en met hen zoeken naar onze gezamenlijke doelen en proberen die te realiseren.’

Hoe vindt u dat het debat over positieve discriminatie gevoerd wordt? Betekent meer aandacht voor diversiteit in culturen, normen en waarden dat vrouwen in Nederland weer op een achterstandspositie worden gezet?

‘Waak ervoor dat je verschillen benadrukt in negatieve zin. Ik denk niet dat we daar verder mee komen. De verworvenheden voor vrouwen moet je koesteren. We zijn een vrij land waarin veel mag. De manier waarop we het debat over positieve discriminatie voeren is goed zolang het een debat blijft en we de fundamenten van de

Nederlandse samenleving respecteren. Soms mag je bepaalde groepen een zetje vooruit geven, maar niet ten koste van fundamentele vrijheden van anderen. Het gaat niet om het feminiseren

Het gaat niet om het feminiseren van posities

van posities; het gaat om een goede seksebalans, een die bijdraagt aan de diversiteit. Ik ken een man die zeer geschikt was als burgemeester van een bepaalde gemeente, maar die gemeente wilde per se een vrouw. Hij is het niet geworden. Dat vond ik heel jammer voor hem. Die gemeente is echt al jarenlang zijn grote wens. Toen dacht ik: Dit is de keerzijde van de medaille.’